

BỘ TÀI CHÍNH

Số: 13132/BTC-CĐKT

V/v Hướng dẫn cách tính kế toán

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Hà Nội, ngày 22 tháng 9 năm 2015

CỤC

CỤC HÀNH CHÍNH

CÔNG VĂN ĐỀN

số..... Ngày 24/9/2015

Kính gửi: Cục Kiểm Soát Thủ tục hành chính - Bộ Tài Pháp.

Nội dung: Trả lời công văn không số đề ngày 24/6/2015 của các doanh nghiệp về những vướng mắc trong việc áp dụng quy định về tỷ giá theo Thông tư số 200/2014/TT-BTC ngày 22/12/2014 về hướng dẫn chế độ kế toán doanh nghiệp - Ngân (Thông tư số 200), Bộ Tài chính có ý kiến như sau:

(chuyển Nam) Tại Thông tư số 200, Bộ Tài chính đã quy định rõ ràng và chi tiết về các loại tỷ giá hối đoái đối với từng loại giao dịch phát sinh để các doanh nghiệp thuận lợi cho việc áp dụng. Tuy nhiên, theo mô tả tại công văn, các vướng mắc lớn nhất của b/cas) doanh nghiệp khi áp dụng các quy định về tỷ giá hối đoái tại Thông tư số 200 là:

(1) Phần mềm kế toán của các doanh nghiệp (được cho là hiện đại nhất hiện nay) chỉ cho phép cập nhật tự động 1 loại tỷ giá trong ngày nên nếu áp dụng nhiều loại tỷ giá cho các giao dịch khác nhau trong ngày thì doanh nghiệp phải nhập thủ công. Về vấn đề này, Bộ Tài chính có ý kiến như sau:

- Theo quy định tại Thông tư số 103/2005/TT-BTC, một trong những tiêu chuẩn của phần mềm kế toán là phải có khả năng nâng cấp, có thể sửa đổi, bổ sung phù hợp với những thay đổi nhất định của chế độ kế toán và chính sách tài chính mà không ảnh hưởng đến cơ sở dữ liệu đã có. Thực tế cho thấy, đây không phải là vướng mắc của tất cả các doanh nghiệp (kể cả là doanh nghiệp 100% vốn đầu tư nước ngoài) khi thực hiện quy định về tỷ giá hối đoái tại Thông tư số 200 mà chỉ có một số doanh nghiệp có phần mềm kế toán chưa đáp ứng được tiêu chuẩn theo quy định.

- Để giải quyết vướng mắc này, các doanh nghiệp đề nghị được áp dụng chỉ 1 tỷ giá hối đoái cho tất cả các loại giao dịch trong ngày, điều này sẽ gặp phải những vướng mắc sau đây:

+ Việc áp dụng 1 loại tỷ giá duy nhất của 1 ngân hàng thương mại hoặc 1 tổ chức ban hành đáng tin cậy để kế toán không phản ứng thực tế giao dịch vì doanh nghiệp giao dịch ở ngân hàng này mà áp dụng tỷ giá công bố của ngân hàng khác (mà mình không giao dịch) là không phù hợp.

+ Nếu áp dụng tỷ giá bình quân liên ngân hàng như quy định trước đây (Quyết định số 15/2006/QĐ-BTC) thì chỉ có tỷ giá giữa đồng Việt Nam và đô la Mỹ dẫn đến quy định tỷ giá áp dụng cho các đồng tiền khác sẽ bị vướng mắc do phải quy đổi chéo nên giảm mức độ hợp lý của số liệu.

+ Nếu chỉ áp dụng theo tỷ giá mua hoặc tỷ giá bán của ngân hàng thương mại cho các giao dịch khác nhau sẽ là không phù hợp với thực tế. Ví dụ, đối với

một giao dịch mua chịu hàng hóa, dịch vụ, doanh nghiệp phải ghi nhận một khoản nợ phải trả tương ứng với các khoản mục liên quan, khi trả nợ cho nhà cung cấp, doanh nghiệp phải mua ngoại tệ của ngân hàng theo tỷ giá bán do đó giao dịch này sẽ được ghi nhận theo tỷ giá bán ngoại tệ của ngân hàng. Ngược lại, doanh nghiệp thu tiền bán hàng bằng ngoại tệ, doanh nghiệp phải ghi nhận một khoản tiền tương ứng với khoản doanh thu bán hàng, theo quy định về quản lý ngoại hối, doanh nghiệp phải bán lại ngoại tệ cho ngân hàng để thu về bằng VNĐ theo tỷ giá mua.

+ Trong tình hình tỷ giá biến động phức tạp như hiện nay, việc áp dụng 1 tỷ giá mua hoặc tỷ giá bán hoặc tỷ giá bình quân mua và bán không đảm bảo phản ánh đúng tình hình tài chính và chênh lệch tỷ giá hối đoái của doanh nghiệp đặc biệt là những doanh nghiệp mà có giao dịch phát sinh bằng ngoại tệ lớn. Hơn nữa, nếu áp dụng các loại tỷ giá **theo từng điều kiện cụ thể** như đề nghị của các doanh nghiệp có nghĩa là vẫn sử dụng nhiều loại tỷ giá trong ngày cho phù hợp với từng loại giao dịch (phải thu, phải trả, đã thu, đã trả, doanh thu, chi phí...).

(2) Các doanh nghiệp cho rằng nếu căn cứ vào tỷ giá giao dịch hàng ngày của Ngân hàng thương mại nơi doanh nghiệp giao dịch như quy định tại Thông tư số 200 thì các giao dịch phát sinh từ 8-9 giờ sáng thì áp dụng tỷ giá nào vì các ngân hàng thường công bố tỷ giá hàng ngày sau 9 giờ sáng và vào các ngày nghỉ, ngày lễ, ngân hàng không phát hành bảng tỷ giá thì kế toán sẽ xử lý ra sao. Về vấn đề này, Bộ Tài chính có ý kiến như sau:

- Nếu đề xuất của các doanh nghiệp là áp dụng 1 loại tỷ giá giao dịch hàng ngày (ví dụ của 1 Ngân hàng thương mại hoặc 1 tổ chức ban hành đáng tin cậy) thì việc công bố tỷ giá cũng thường thực hiện sau 9h sáng, nên cũng không giải quyết được vướng mắc là các giao dịch phát sinh từ 8 đến 9h sáng của doanh nghiệp thì áp dụng tỷ giá nào.

Trường hợp vào ngày nghỉ, ngày lễ, thông thường doanh nghiệp cũng không làm việc thì nghiệp vụ kinh tế phát sinh cũng không phát sinh tại những ngày này. Bộ Tài chính thấy rằng đây không phải là những vướng mắc mang tính phổ biến mà chỉ có thể phát sinh với một vài tính huống và trường hợp cụ thể nên Bộ Tài chính không quy định chi tiết vấn đề này trong Thông tư.

(3) Các doanh nghiệp đề nghị cho phép áp dụng đồng tiền USD để ghi sổ kế toán (trong trường hợp phần mềm kế toán không đáp ứng được) như đề nghị của các doanh nghiệp sẽ phát sinh một số vướng mắc sau đây:

- Tại Điều 4 và Điều 7 Thông tư số 200 đã quy định cụ thể về việc áp dụng đồng tiền kế toán, các doanh nghiệp căn cứ vào các tiêu chuẩn quy định để tự lựa chọn đồng tiền kế toán cho phù hợp và chịu trách nhiệm trước pháp luật về lựa chọn của mình mà các doanh nghiệp không cần đề nghị có sự chấp thuận của Bộ Tài chính.

- Nếu doanh nghiệp chuyển sang sử dụng đồng tiền ghi sổ kế toán là USD thay vì là VNĐ hay đồng tiền khác cũng không thể giải quyết được vướng mắc vì khi đó, các giao dịch kinh tế của doanh nghiệp phát sinh bằng các đồng tiền khác

với đồng USD thì đều được coi là giao dịch bằng ngoại tệ (ví dụ JPY, GB, SGD, VNĐ,...), khi đó việc quy đổi các đồng tiền ngoại tệ này ra đồng tiền ghi sổ kế toán là đồng USD cũng vẫn phải tuân thủ các quy định về áp dụng tỷ giá hối đoái (áp dụng các tỷ giá khác nhau cho các loại giao dịch khác nhau) nên vướng mắc của doanh nghiệp cũng sẽ không giải quyết được.

Qua những mô tả trên đây, các doanh nghiệp cho rằng rất vướng mắc khi áp dụng quy định về tỷ giá hối đoái tại Thông tư số 200 và đề xuất các phương án xử lý vướng mắc. Tuy nhiên, qua phân tích nêu trên, Bộ Tài chính thấy rằng, các vướng mắc đó là chưa thực sự xác đáng nên các đề xuất đưa ra là chưa phù hợp.

Trên đây là ý kiến trả lời của Bộ Tài chính, đề nghị các doanh nghiệp nghiêm túc thực hiện.

Nơi nhận:

- Như trên;
- Lãnh đạo Bộ (để báo cáo);
- Cục KSTTHC, Bộ Tư pháp (để biết);
- Vụ Pháp chế;
- Lưu: VT, Vụ CĐKT ()
306

TL. BỘ TRƯỞNG
VỤ TRƯỞNG VỤ CHẾ ĐỘ KẾ TOÁN

Đặng Thái Hùng